42ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2454 — ԻՋՄԻՐ 18 ՅՈՒՆՎԱՐ 1921 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՏՆՕՐԻՆ-ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան 700 դր.
Վեցամսեայ 350 »
Եռամսեայ 200 »
Արտասահման տարի. 2 ոսկի
Ամերիկա 7 տոլար

Առաւաւտեան թերթ կ'ելլէ
ամեն օր 1 և 15ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Օրաթերթ ազգային եւ քաղաքական

Fondateur
M. MAMOURIAN

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

„Arévélian Mamoul„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

Ազգերու Դաշնակցութիւնը

Համաշխարհային պատերազմէն վերջ միջազգային դիւանագիտութեան ժամնակարևոր ձեռնարկը կընայ նը կատուիլ Ազգ. Դաշնակցութեան կազմութիւն սկզբնաւորութիւնը։ Անշուշտ այդ Դաշնակցութիւնը կազմակերպուած ըլլալէաւելի իր լինելութեան (devenir) ճամբուն մէջ մտած է։

Ազգերու Դաշնակցութեան այսօրուան սաղմնային վիճակը անշուշտ չի կրնար հաւատքը ներշնչել լաւագոյն ու բաւարար արդիւնքներու, քանի որ անոր մէջ տեղ չունին դեռ ազգերէ չատեր, և քանի որ Դաշնակցութիւնը զուրկ կը մնայ իր վճիռները պարտադրիչ ընելու նիւթական, բարոյական, դինուորական և օրէնսդրական ոյժերէ։

Վերջերս եւրոպական թերթեր հրատարակեցին humoristique քննադատական մը Ազգերու Դաշնակցութեան մասին, և այդ քննադատական քանի մը տողերը վերագրեցին Հարութեստագետ Փատէրովսքիի։ Ահա այդ քննադատականը.

«Ազգերու Դաշնակցութիւնը! առաջին օրը անիկա հիանալի ստեղնաշար (clavier) մըն էր։ Դաշնակահար, կ'ընդունէի ուրախութեամբ քանի մը հազուակ զարնել անոր վրայ։ Բայց այդ ստեղնաշարը աւելի մօտէն դիտած, մինչեւ չատ տխուր հատատումմ մը ըրի. անիկա ուրիշներուն պէս չհնուած չէր։ Պիտի չկրնամ անոր ձայնաչարերը (gammes) բարձրացնել կամ ցածցնել։ Ամենէն տաղանդաւոր երաժիշտն անգամ Ազգերու Լիկային դաշնակին վրայ բան մը չպիտի կրնայ զարնել։ Հոն միայն սև նօթեր կան!»։

Կարելի է առարկութիւններ ընել Ազգերու Դաշնակցութեան կազմութեան ձեւին, անոր ծնունդէառած օրւան պարագաներուն, նոյն իսկ անոր մէջ մացուած դիւանագիտական դիտումներու մասին, բայց հիմը կ'մնայ անառարկելի և բարձր սրտին քննադատութենէ։

Ազգերու «գինուած խաղաղութիւնը» այլևս անուրանալի է թէ պատերազմէ մը զատ ուրիշ ո՛եէ հլքի չէր կըրնար յանկիլ եւրոպական հաւասարակշռութիւնը պահպանելու միտումն ունեցող դաշնակից կամ հակաչնական խմբաւորումներն ալ ո՛չ միայն չկրցին թուով կանգնել վառօդի տակառներուն տակ վծացող հրաբուխներուն, այլ ընդհակառակն աւելի ծաւալուն հանգամանք մը տուին մարդկային նախճիրին, որ ա՛յնքան արիւն և արցունք թափել տուաւ։ Եւ դեռ տակաւին պէտք կայ կարենալ մասամբ սփփելու համար այրիներու և որբերու առաջացող հոգիները։ Եւ որչափ ատեն պետութիւններ իրենց սեփական շահերուն փրկութեան մրակ տպտիով միչտը նկատէին բանակներու և նաւատորմիղի հսկայ պարտաստութիւնները, անոնցմէ և ո՛չ մէկը պիտի կըրնար նկատի առնել քառատուն և հինգ տարի առաջ խօսող Էմիլ տը Ժէրմանէնի ձայնը. «Այսօր Եւրոպայի մէջ պատերազմի ծախքերու յատկացուած գումարին կէսով, կարելի էր անհետացնել տառապանքն ու թշուառութիւնը»։

Ազգերու Դաշնակցութեան ամենէն նկատելի ու եթէ կուզէք, գնահատելի գործը պիտի ըլլայ—պատերազմի հետքերը ջնջել և պէտք չթողուլ պատերազմներուն։ Այն պատտակին հատնելու համար ան պէտք է նախ սահմանագծէ իւրաքանչիւրին պետական կալուածը, բարեկամական յարաբերութիւններով, չիջէ անջատ պետութիւններու ներքին ներքին ու արտաքին դիւանագիտութիւնները, որոնք, ապօրէն շահերու հետամտող, «դրտեսի, համագիտաի, հնդկամտութեան» ճամբով միայն կը գործեն, և ատիոձէ, Ազգերու Դաշնակցութեան ծոցին մէջ, միջազգային դիւանագիտութիւն մը, ամենուն աչքին առջև վիճելու և վճռելու համար ահմանազլխի, ճարտարարուեստի, միջազգային վաճառականութեան, բանուորական ու արդարութեան վերաբերեալ ամէն խնդիր ու միջադէպ, ազգերու միջև ցարդ ստեղծուած փոխադարձ անվստահութիւնները մէջտեղէն վերցնելէն յետոյ եւ այս տեսակ խաղաղասիրական Ազգերու Դաշնակցութիւն մըն է, որ պիտի բռնէ զինուած խաղաղութեան տեղը, և իրապէս պիտի կրնայ խաղաղութիւն ըստեղծել աշխարհի մէջ, ուր ամէն մարդ, ամէն ընտանիքի, ամէն ազգի ու պետութեան համար բաւականաչափ տեղ կայ համեմատարար երջանիկ ապրելու հմէ զօրաւորներուն քմահաճոյքին տեղ մարդուն իրաւունքը, և մարդկային արդարութիւնը թագաւորեն։

Ազգերու Դաշնակցութեան մը գաղափարը նոր չէ։ Առնուազն երկու դարէ ի վեր զայս կ'ոգեկոչէ մարդկութեան այն գաղակարգը, որ պատերազմի քանդումներէն ու ժխորէն յոգնած, տեւական խաղաղութիւններու կարօտը կը քաշէ։ 1713 Աբբէ սրմէնբիէր հրատարակեց գործ մը «Փոքր ներական խաղաղութիւն մասին» (Essai sur la paix perpétuele), և որուն հզրակացութիւնները Ազգերու Դաշնակցութեան գոյութեան մը պէտքը կը շեշտեն։ Իր մէկ վերջ ամենէն աւելի դրապաշտ կըրծքին մեծ վարպետը Քանդ հզաւ, որ չեշտեց «ժողովուրդներու դաշնակցութիւն» մը կամ «ժողովուրդներու պետութիւն» մը պէտքը, հիմնուած «ո՛չ միայն ոյժի, այլ փոխադարձ վստահութեան, պարտքի զգացումին և Imperatif Catégoriqueին վրայ»։ Քանդ կը հաւատար նոյնիսկ աւելի բարձրագոյնին «աշխարհի հանրապետութեան ժը» որուն կարելի էր հասնիլ ազգերու դաշնակցութեան յաջորդական բնաչրջումներովը։ Քանդ կը հաւատար թէ ազգերու կամ իր բաւով ժողովուրդներու դաշնակցութեան գաղափարը կրնայ անմիջապէս իրագործուիլ, եթէ «զօրաւոր և լուսամիտ ժողովուրդ մը» նախաձեռնարկը ըլլայ անոր, և հիմը դնէ մշտական դաշնակցութեան յաջորդական ընդլայնումին։

Եւ տարօրինակ երեւոյթ, վերջին պատերազմին ոճիրներուն մեծագոյն պատասխանատուն ու հեղինակը վիլհէլմ, մինչև 1910 1911 թուականները մեւնոյն ընդն է որ կը պաշտպանէր 1910ին փիշոնի հետ իր տեսակցութեան պահուն կը խօսի «բոլոր քաղաքակիրթ պետութիւններէ կազմուելիք դաշնակցութեան մը» մասին։ Ատկէ տարի մը առաջ Քո քսհավէնի մէջ կը պնդեր «խաղաղութեան հաւատարմ պէտքին» վրայ պնդելով թէ այդպէսով միայն կարելի պիտի ըլլայ ազգերուն կատարիլ «իրենց մեծ պարտականութիւնները տնտեսական և վաճառականական զարգացումին»։ Բայց 1912 Յունիս 18ին Համպուրգի մէջ արտասանած ճառով, ան հրաժեշտ կուտար իր խաղաղասիրական դպատասիւնութեան, և կը ձրագրէր երկկի մեծ պատերազմին յստակագիծը։

Ոչ ոք կրնայ հերքել թէ այսօրուան Ազգերու Դաշնակցութեան կազմութիւնը ծնունդն է այն պէտքերուն և տենդանքներուն, տեւական խաղաղութեան մը այն սրտռուտ փարուելուն, զոր ունեցան Քանդ, Աբբէ Սէն-Բիէռ, Քան Քոգ Ռուսօ և ուրիշներ։ այս կազմութեան մէջ եթէ քաղաքական պարագայ մը կայ այն ալ այս է, որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը կազմուեցաւ յաղթողներու ներշնչումին տակ, ու դեռ չենք գիտեր, թէ այսօրուան պարտեալները, որոնք չատ ժամանց ծանր, ու նոյնիսկ անիրաւ կը գտնէն իրենց ահմանուած զպատասխուցիչ պատիժները, ի՛նչ ոգի և ի՛նչ օժանդակութիւն պիտի բերեն իրենց հետ, երբ մօտենան Ազգերու Դաշնակցութեան, այն տեսակ ժամանակ մը. երբ այլ ևս իրենք զանգատելէ տնակ մը պիտի չկրնան նկատուիլ։ Դեռ սակայն, բաւական ժամանակ ունենք մինչև այդ օրը։

Դաշնակը չենուած է հիմա Ազգերու Դաշնակցութեան ձեռքով։ Եւ եթէ փաստերովսքի մը ինքգինքը անկարող կ'զգայ եղանակ մը գտնելու անոր միայն սև նօթերուն վրայ ապահովաբար վարպետներ չեն պակսիր ներդաշնակելու անոր լարերը, ըլլան քէ թէ ազիք, անոր վրայ ածելու համար ազգերու դաշնակցութեան և աշխարհի տեւական խաղաղութեան քայլերգը։

Միայն, տար Աստուած, որ նուաւածութեան գործը միայն դիւանագէտներուն, միայն քաղաքական մարդերուն չվիճակուէր։

ՄՈՒՇԵՂ ԱՐԲԵԼԻՍԿՈՎՈՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԿԱԶՈՒԹԻՒՆԸ

(Մանչեսթըր Կարտիըն)

Հայ զինուորականութեան քայքայման պատճառները գտնելու համար պէտք է անդրադառնալ յեղափոխութեան ժամանակին, երբ հայ զինուորները Ռուս բանակին անբարոյականութեան մասնակից եղան։ Նորակազմ Հայ Հանրապետութիւնը նոր ազգային բանակի մը անմիջական պէտք ունէր. երկիրը թուրքերուն ու ներքին թշնամիներուն դէմ պաշտպանելու համար։ Ժամանակը չի թոյլատրեց որ այս բազգործուի ու կառավարութիւնը բաւարար ուսուցիչներ տրամադրեցաւ։ Անկասկած խումբերու, որոնց առաջնորդները յաճախ պատասխանատուութեան անարժան էին, և որոնք կը մերժէին համագործակցիլ։ Եւ որովհետև այս առաջնորդները տիրող Դաշնակցական կուսակցութեան կը պատկանէին, քաղաքականիշխանութիւնները չէին կըրնար գոնքրօլի տակ բերել զիրենք։ Այսպէս կարող ազգային բանակ մը կազմակերպելու կառավարական ջանքերը ի դերև ելան։

Երկրորդ գլխաւոր պատճառը ռազմանիւթի պակասն էր։ Հայերը կամբաստանեն Անգլիացիները որ կարսի

ՀԱՅՈՑ ՄԷՋ

Իբրահոսեանի դիակին հոտը չելած, ժողովրդային պահանջումին..., ժողովրդային արդար ցասումին..., ժողովրդային անօրինակ զայրոյթին..., ժողովուրդին անտեղիտալի իրաւունքին..., ժողովուրդին աննախընթաց յոյցին..., ժողովուրդին իրաւանց բռնաբարումին...,— ի՛նչ ալ խօշոր բառեր, հոտը սկսաւ ելնել, նախանձութեան, փառութեան, չլեսթութեան, վրան բացութեան, չահամոլութեան, մեքենայութիւններու գարշելի հոտը...

Իբր այդ այլանդակ, ազգին համար անպատուաբեր, ժողովուրդին համար աննպատակ այդ ցոյցը կ'կատարուէր Գալոյ մէջ, «Ա. Մամուլ»ի միակ թերթը եղաւ որ դատապարտեց այդ ցոյցը և ազգարարեց միեւնոյն ժամանակ որ այդ բոլորին տակ դաշնակցականներու մատը կը չարժի և ամենքը գործիք կ'ըլլան անոր և թէ բռնութեամբ բարեգործութիւն չըլլար, թէ հազած պօլշեվիքութենէ տարբեր հանգամանք մը չունի, և ահա այսօր «Ա. Մամուլ»ի բոլոր գուշակութիւնները կ'իրագործուին ու ցաւալի է ըսել որ Գալոյ ազգային ժարմինները այդ բոլորը չնախատեսելով կոյր գործիքը եղեր են այդ ցոյցը մութին մէջ կազմակերպող դաշնակցութեան ձեռքը։

Անշուշտ ամենն ոք կարդաց թէ ի՛նչ դեր կատարեր են Գատրիարք, վարչութիւն. Դաշնակցութեան ներկայացուցիչները վարչութեան մէջ, թէ եֆօնով հրամաններ, ժառանգորդներու դէմ սպառնալիքներ «ալա դաշնակցական քօնով», միլիոնի պահանջք և ապա նոյն սպառնացողներէ 100,000ով գոհացում, թէեւ այդ ալ չեն յաջողիր կորզել և ինչո՞ւ չըսեմ, որ ժառանգորդներու ընթացքը շնորհաւորելի է և այդ հղանակով գրամ տալ իրենց համար ստորնացուցիչ պիտի դառնար։

Սակայն այժմ ամենէ հետաքրքրականն պարագան ո՛րն է գիտէ՞ք, ազգը կ'փափաքի Հանճ Ադան քաշել և ժառանգորդները բոլորովին ձեռնպահ կը մնան և չեն ուզեր այդ քաղումը չուքով կատարել..., որ խնդրոյն ամենէ զուարճալի կէտն է...։

Եւ բնա՛ւ չզարմանանք եթէ այս խնդրոյն պատճառաւ Գատրիարքն ալ զոհ դառնալով հրաժարիլ ստիպուի։

Վարագոյրը այս ողբերգա կատակերգութեան սկսաւ նոր բացուիլ, դեռ շատ լսելիքներ ունինք...

ԵՍ

Ռուսական ահագին մթերանոցներէն հեռացան ու Ջէննիքէնի և Աղրըպէյճանի տաւրն կամ ծախեցին զէնքեր և ռազմանիւթեր որոնցմով կրնար Հայկական բանակը տարիներով յանձնառել։ Այս ամբաստանութիւնը ան հիմն չի թուիր ինձ։ Սակայն Համաձայնականները յանձն առին պէտք եղածը մատակարարել։ Ոչինչ գնաց մինչև 1920ի ամառը, երբ, երկու տարուան մէջ վճարումի խոստումով, անգլիական կառավարութիւնը չոգենաւ մը զէնք դրկեց օրուն հարիւրին 27 1/2 վրայատոկ առաւ իրեւ մաքսս

Ատանք վեց ամիս ուշացան։

(Շարունակութիւնը կտրել Դ.էջ ՅԸ)

ԵՐԵՒԱՆԸ ՓԼՅՈՒՑԻՆ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԽԱԲԵԼ ԿԸ ՋԱՆԱՆ

Գօլոյ Դաշնակցական օրկանը իր չորս յորմ իմաստակներ կ'տեսնէ, իրեն և իրենները վերապահելով գերագոյն իմաստութիւնը։ Իմաստութիւն մը՝ որ պատճառ դարձաւ ահեղագոյժիլի և հայրենապարտ արդիւնքի մը։

Երեւանը ոչ թէ փլաւ, այլ իրենք փլցուցին և այժմ ժողովուրդը խարեցաւ, ժողովուրդին հէքիաթներ պատմելով և իրողութիւններն ու դէպքերը տալերը գոյներով ներկայացնելով. անոր խախտած վստահութիւնը վերաշահիլ կ'ուզէ ինք։

Սալոնի և չուկայի քաղաքապետներու տեսակէտները կ'անուանէ Դաշնակցական օրկանը, Թրքահայաստանի՝ Ռուսահայաստանի միացումին ընդդիմադիմները 1918էն, սակայն ահա ականատես կ'ըլլանք իրենց դիւանատուններու և խորհրդարանական նրբանցքներու մէջ քաղաքականութիւն ընդունելուն թէ, ինչ ձախաւոր քաղաքականութիւն մը ունեցան, վտանգելով նաև Թրքահայաստանի ճակատագիրը։

Քմահաճ բացատրութիւններով և դէպքեր խեղաթիւրելով կարելի չէ գոնդոգարար իրենց կործանածը վերականգնել և այսօր պարզ է որ այդ չուկայի և սալոնի քաղաքապետներուն տեսակէտները չատ ազդիլ են եղեր, որովհետեւ իրենց Մայիս 28ի նշանաւոր աքսը, ոչ միայն բանի մը չծառայեց, այլ նոյն իսկ Սեվրի դաշնագրին տարբեր տուեալներու վրայ հիմնուելուն տեղի տուաւ։

Ռուսահայաստանի գոյութիւնը «քաւ մը քաղկրու հանճարեղ թռիչքին» արդիւնքը չէ, մի՛ խեղաթիւրէք դէպքերը, այլ պարագաներու և օրուան քաղաքականութեան քմահաճ արդիւնքը երբ վրաստան և Ատրպէյճան, Ռուսերէ լքուած հողմատներուն տէր կը դառնային միւս կողմէ Քեմալ Նիւթեսակէտներուն չհամապատասխանելով Թուրքերու միացումը Ատրպէյճանի հետ, առանց իր հաւանութիւնը պաշտօնապէս յայտնելու, ուչք կ'դոցէր, երբ Հայերը կ'հաստատուէին Երեւանի չուրջ փոքրիկ ու աննշան հողամասի մը վրայ։ Ամեն ուչք կ'յիշէ Թուրքերու յուսախաբութիւնը և զայրոյթը, երբ Քառն Թուրքերու կողմէ պարպուելու կ'հաւանէր ու կ'պնդեր Քեմալեան։ Հետեւաբար Ռուսահայաստանի միացումը միւնոյն իսկ չէր եղած։

Դիւցազնական պիտի ըլլար այն ատեն, երբ ամօթարար չլքուէին այն հողամասերը, ինչպէս կարին, վան և սուրիչ վայրեր, երբ միջոց կար և պայմանները նպաստաւոր էին։

Մինչդեռ ամեն բան լքեցին, ոչ միայն լքեցին այլ նոյն իսկ վանի ինքնապաշտպանութեան կազմակերպուած գործը քայքայեցին, քաղաքը աւարի տալէ յետոյ և Թշնամիին ձախեցին Ռուս բանակին կողմէ Քողուած բոլոր մթերքները, ռազմամթերքները, հագուստները, հրացանները, Թնդանօթները։ Այս բոլորը ինչո՞ւ չեն յիշեր, ինչո՞ւ քաց կ'Քողուն անջրպետը և կ'ցատքեն դէպքերուն վրայէն։

Ինչպէս ուրիչ անգամներ ալ չեչտած ենք, գարձեալ կ'կրկնենք, որ Ռուսահայաստանի դատը Թրքահայաստանի դատին կցել, անոր ճակատագրին հետ կապել, ամենամեծ սխալը և անդարմանելի վնասը եղած է մեզի համար։ Նոյն իսկ Երեւանի հանրապետութեան հաստատութիւնը Հայաստանի կազմութեան գէմ ձախողանքի մը տեղի տուած է։

Այն անդրդուելի հաւատքն ու համոզումը ունինք որ եթէ այդ անխորտուբդ հանրապետութիւնը հիմնելու աճապարանքը ցոյց չտրուեր Դաշնակցութեան կողմէ, այսօր տարբեր բոլորի մը պիտի վիճակուէր Հայկական խնդիրը և Թրքահայաստանի դատը երբէք չպիտի վտանգուէր։ Թող ընդունի Դաշնակցութիւնը որ շատ թեթեւամտութեամբ վարուեցաւ հայութեան բաղձանքներուն հետ և ստանձնեց խոշոր պատասխանատուութիւն մը, իր անքաղաքագէտ ու հաւաէր փառամոլութեան զոհը դարձնելով ամբողջ ազգ մը։

Հայութիւնը երբէք Ռուսահայաստանի դատ մը ունեցած չէ. Ռուսահայը երբէք հարստահարուած, կեղեքուած. չարդուած չէ, ռուսահայը երբէք տուիթ չէ ունեցած հետաքրքրուելու Թրքահայուն տառապանքներովը, երբէք օգնութեան ձեռք չէ կարկառած Թրքական հին ու նոր ըէժիմներուն տակ հեծեծող հայութեան կարօտութիւններուն, Ռուսահայաստան մը երազած չէ քնա՛ւ կովկասայի, հետեւաբար ամենամեծ սխալ մըն էր Ռուսական հողի վրայ կազմուած այդ Հանրապետութիւնը։

Մենք չատ անգամներ կրկնեցինք ու չեչտեցինք թէ այդ կազմուած Հանրապետութեան ճակատագիրը կախում ունի այսօրուան ու վաղուան Ռուսաստանի տանելիք ձեւակերպումէն և թէ այսօր Պոլշեվիք կառավարութեան քմահաճոյքին և վաղը օրինաւոր կառավարութեան մը կամքին ու վճիռին պիտի հարկադրուի խնայելիք։

Այսպէս խորհողները դաշնակցութեան կողմէ ազգապաւներ ու դաւաճաններ հռչակուեցան, անդրդուելի մնացինք, որովհետեւ համոզուած էինք մեր տեսակէտներուն, չէինք կրնար յանկերգ ու բացայայտ ճշմարտութիւն մը պահել ժողովուրդէն և կեղծ հայրենասիրութեան մը դիմակին տակ իրենց քմբուկը զարնել։

Այսօր, երբ դժբաղդաբար կ'իրագործուին մեր բոլոր տեսակէտները. և ձեռք առնել կ'սպասուինք Թրքահայերու անվիճելի ու ուղղակ գոտը, դաշնակցական ապաստանները, իրենց տնտեսական տխուր արարքները ծածկելու, անոնց տարբեր այլափոխութիւններ տալով ժողովուրդը կրկին խաբելու ոգորումներ կունենան, իրենց սրբելի եղած վարեմի միջոցներուն կ'դառնան և կեղծիքով, խեղաթիւրումով կ'յուսան կրկին ժողովուրդին վստահութիւնը գրաւել, կրկին այդ վստահութիւնը ի նպաստ իրենց և չարաչար գործածելու համար։

Շատ ուշ է, Քրքահայութիւնը և բոլոր Հայ ժողովուրդը պիտի նուիրուի իր արդար գատին և գայն հաստատ հիմերու վրայ դնելու ջանք ու աշխատութիւն չպիտի խնայէ և թո՛ղ պիտանի, այլեւս թող լաւ համոզուին որ եթէ չյաջողի, գարձեալ իրենք, դաշնակցականները, պիտի ըլլան իր ձախողանքին միակ պատասխանատուները։

Հ. Մ.

ԿՈՄՈ ՍՖՈՐՑԱՆ ԱՋԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ժ. Նա Սաէֆանիսի տեղեկութիւններուն համաձայն Անգլիոյ պաշտօնական շրջանակներու մէջ կ'հաւատան թէ, չնորհիւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախանաար Կոմս Սֆորցայի կորովի պնդումին, Դաշնակիցները որոշած են բարւոքել իրենց յարաբերութիւնները Ծուռնատանի հետ։

ՑԵՂԱԿԱՆ ԿԵՍԱՆՔ

"ՁԱՐԹՕՆՔ" ԼՈՐ. ՄԻՒԹԵԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹԸ

Պ. Կ. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Ո՛վ որ կիրակի ներկայ գտնուեցաւ Հոխմխմեան վարժարանի մէջ կազմակերպուած հաւաքոյթին, յոյժ գոհացիչ տպաւորութեամբ մը մեկնեցաւ անկէ։

Ողբերգու-Արուեստագէտ Պ. Կ. Գալֆայեան՝ թէև նոր մը մեզի համար, բայց արդէն ծանօթ գեղարուեստական աշխարհին մասնաւորապէս Սեր. շրջանակներու մէջ իր տաղանդով ու-րով՝ ցոյց տուած է հայ հոգին որ գիտէ ազդուիլ և ազդել գէպի գեղեցիկը ունեցած իր խոյանքին մէջ։

Պ. Կ. Գալֆայեան մօտ 45 վայրկեանի համառօտ վերլուծումով բացատրեց թէ Շէյքսպիր իր գործերով ի՛նչ դեր ունեցած է և պիտի ունենայ ընդհ. Ազգերու քաղաքակրթութեան վրայ. չկայ լեզու մը որով թարգմանուած չըլլան։ Շէյքսպիրի թիւով 87 ողբերգութիւնները և կատակերգութիւնները համաշխարհային արժէք ունին, որովհետեւ նիւթերը չեն սահմանափակուր տեղւոյ մը վրայ, ինչպես գրեթէ բոլոր միւս հեղինակներուն։ Ամեն մարդ կը հասկնայ զանոնք և անպատճառ վսեմ պգացումով կը ներշնչուի,Զարին,անիրաւութեան տգիղին պարտուն ունի Շէյքսպիր և ընդհակառակ գեղեցիկին, բարիին, ճշմարտին և վեհին փառաբանումն։ Անոնք որոնք կ'զբաղին գրականութեամբ, լաւագոյն գործ մը ըրած պիտի ըլլան, եթէ հայերէնի թարգմանեն Շէյքսպիրի հեղինակութիւնները։

Ֆաուսէն և գաստխօֆէն աւելի պէտք էր տեսնել իսկական արուեստագէտը յանձին Պ. Կ. Գալֆայեանի։ Երեք կտոր — Համլէթ, Օթելլօ և Պետրոս Դուրհանէ Տրտունջը — արտասանութիւն՝ երու ընթացքին ինքն էր որ միայն կար, իր ապրեցուցած ցաւերով և յոյզերով կոչինք մեր սեր հայերն ու աշխատիլ մոռցած։

Վերջաւորութեան՝ ինքնամփոփումի պահերուն կեցցէներու և ծափերու տարափ մը կը յաջորդէր։

Մթնոլորտ մը ստեղծուած էր որմէ ոչ ոք կ'ուզէր բաժնուիլ, բայց ճակատագրականօրէն պիտի հեռանայինք մեզ հետ տանելով ճշմարիտին, բարւոյն, գեղեցիկին փափաքը աւելի զօրաւոր, մեծ գաղափարներու կենդանի խօսքով արտայայտութեանց սրպէս ներշնչում։

Այդ կէս մը ընտանեկան հաւաքոյթով «Զարթօնք» Լսրն. Միութիւնն լաւ գործ մը կատարեց հայ բերաւ ուր Պ. Կ. Գալֆայեան հասկցուած գաղափարապաշտ երիտասարդներէ, պիտի փափաքինք որ ունկնդրուէր ամբողջ մեր հասարակութենէն որ վստահ ենք թէ չպիտի զլանայ իր քաջալերանքն ստանդաւոր արուեստագէտին։

Ա.

Ազգային Անցուդարձ

Շաբաթ օր Առաջնորդ Ս. Հօր այցելութեան եկած են Ե. Ռ. Ը. Հան. նախագահը և քաղաքիս մի քանի Ռահմէթլուլահ էֆէնտիներ։

Կիրակի օր Ս. Հայրը ներկայ գտնուած է կէդպէկեանի և Գարաթաչի մանկապարտէզներու հանդէսներուն։

— Ազգ. Ազկանց որբանոցին նուիրած է կրկին անգամ Տիկին Մատլէն Ղ. Եսայեան 15 ոսկի Ծննդեան առթիւ ճաշ մը տարքելու համար, այս առթիւ պարտք կը համարինք նաև անպատճառապահ ըլլալ Տիկին Եսայեանի մեկ չատ սիրուն ժէստը նիչելու, հիւանդ որբուհիի մը նկատմամբ, որու հոգատարութիւնը ստանձնած է և զայն ուրախացնելու համար կաղանդին ալ իրեւ կաղանդչէք ժամացոյց մը նուիրած։ Տիկին Եսայեան արդէն Հ. Կ. Յաչի մէջ իր գործունէութեամբը ցոյց տուած է իր չափազանց հոգատար ոգին դէպ ի ան կարօտ, դէպի հիւանդը և այժմ Ազգ. Ազկանց որբանոցի նախագահութիւնը ևս ստանձնելով, միևնոյն ոգւով և անձնուիրութեամբ կաշխատի օգտակար հանդիսանալ։

— Մուշեղ Ս.ի «Հայկ. Մղձաւանջ» հատորէն մեր ըրած հրատարակութիւնը այսօր գանց առնինք, ն Սրբազնութեան Ազգերու Գաշնակցութեան վրայ գրած և այժմէութիւն ունեցող յօդուածին հրատարակութեան առթիւ, իսկ Մննդեան Թիւով կարդալ Մուշեղ Ս.ի «Գզտիկ Քըչուածառները» յօդուածը։

—Կիրակի օր Նոր Տարւոյ առթիւ տեղի ունեցաւ Գարաթաչի Աչխատասիրաց ընկերութեան Մանկապարտէզի հանդէսը, զոր իր ներկայութեամբ պատուած էր նաև Առաջնորդ Ս. Հայրը։ Հանդէսը իր քերի կողմերը ունէր որոնց գլխաւորն էր նիւթերու քանակին առաւելութիւնը որակին վրայ։ Մանաւորաբար գդալի էր Տրօպէլման խաղերու պակասը, որոնք գլխաւոր տեղը պէտք է գրաւեն մանկական հանդէսներու մէջ։ Աչխատասիրաց մանկապարտէզը անցեալին մէջ գոհացում տուած էր այդ պէտքերուն և աւելի փայլուն հանդէսներ մէջտեղ բերած։ Հանդիսին գլխաւոր հրապոյրը կը կազմէր քառրիլը, զոր յաջողապէս խաղացին մանուկները։

Շնորհաւորելի են, Աչխատասիրացի յարգելի անդամուհիները և մանկապարտէզի ուսուցչուհիները, որոնք ամէն կերպով չեն խնայեր իրենց ջանքերը, վառ պահելու համար մանուկներու եռանդը ու ժողովրդին համակրանքը դէպի կրթական յաջկերը։

—Կիրակի օր, Հայկական Ա. խումբին և անգլիական Ш 2 A քօրթիլսնաէի նաւազներու խումբին միջև խաղացուած Ֆութպոլի մրցումին մէջ, Հայկական խումբը զեօթ գէմ երեք կօլով յաղթական ելաւ։

Վաղը, Երեքչաբթի իրիկուն քաղաքս կը հանդիսէ Հայկական խումբը, որ պիտի խաղայ երկու մրցում, 1920 տարուան հայկական Ա. գաւաթին համար, ընդդէմ Իզմիրի խումբին։

Առաջին մրցումը տեղի պիտի ունենայ Ջորեքչաբթի, 6/19 Յունուար, կէսօրէ վերջ ժամը 1 30ին, Ռամիոնիսի գաշտը, իսկ երկրորդ մրցումը յաջորդ օրը Հինգչաբթի, կէսօրէ վեց ժամը 3,30ին նոյն գաշտին վրայ։

Փափաքելի է որ Հայ հասարակութիւնը, իր ներկայութեամբ քաջալերէ թէ Իզմիրցին և թէ Իզմիրի խաղացողները։

ԹԱՏՐՈՆ

ԹԷԱԹՐԸ ՏԸ ՍՄԻՌՆ

ԱԻԵՐԱԿՆԵՐԻ ՎՐԱՁ

ՇԻՐՎԱՆՋԱՏԷՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳ. ԵՐԿՍԵՌ ՎԻՃԱՐՆԵՐՈՒ.

Աչխատաղ. Թատ. Միութ. կողմէ 20 Յունուար. Եչ. կ. ա. ժ. 2.30ին գիներ. Լօժ 10 ոսկի Պա. կարգ 1½ ո. Բ. կարգ 1 ոսկի պալքօն 75 գրուչ, կալերի 50 գրուչ

ՀՈԳՍ ՏԵՍԱՒ

ՎԻՊԱԿՆԵՐ

ԵՒ

ՑԱՆՕՒ ՅԻՐ ԳՐՕՒԱՏՐՆԵՐ

ԳՐ. ՉԻԼԻՆԿԻՐՃԱՆԻ

ԳԻՆ 100 ՂՐ.

Կեդրոնատեղ

Մամուրեան պղ. և Զարիֆ էֆէնտի

ՅՈՒՆԱՐԷՆ ապիրատագիրներու և ՈՒՆԱՐԷՆ, ՀԱՑԵՐԷՆ, ՖԻՐԱՆ ԵՐԷՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ու ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ լիակուռ գրութեանց փոխադարձ թարգմանութիւններու համար գիմել խմբագրատուն։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Աչնան — Իզմիր

Ռամկավար կուսակցութեան ներկայեցէք իմ ջերմագին չնորհակալութիւնս նախ իր յայտնած հայրենասիրական բաղձանքներուն տակիւ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՅՑ

Յունուար 1 ին մեր հետազօտիչ պահակախումբը ընդհարում մը ունեցած է Ինճէքէօյ գիւղին մօտ Զեվրիլիէ ծ քիլօմէթր հարաւ-արեւելակողմը Քըշլամի ոյժերու հետ, որք կը բաղկանային 180 հեծելազօրքէ և ձիաւոր չէթէներէ զինեալ գնդացիրներով։

Փոքր դիմադրութենէ մը ետք թշնամին փախուստ տուած է հետապնդելով մինչեւ Սաբթաւ-Ուզու, տեղւոյն վրայ թողնելով բազմաթիւ մեռեալներ։

Վերջին գործողութեանց հետեւանքով քնակչութիւնը իր տեղերը սկսած է վերադառնալ։

Փոքր-Ասիոյ գրաւման բանակի հրամանատար
ՋՕՐ. Ա. ՐԱՔՈՒԼԱՍ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ

Բարիզէն հասած հեռագիրներու համաձայն, Փրանս. գահլիճին անկումը կ'սպասուէր մամուլին կողմէ, բայց նախարարապետներու համաժողովի վարդապետին պատահած ըլլալուն համար չէր հաստատուած Լէյկի գահլիճին հրաժարումէն անմիջապէս յետոյ։ Հանրապետութեան նախագահը էլիզեի մէջ քնդունած է զանազան քաղ. անձնաւորութիւններու ի մէջ այլոց իրեւ հաւանական վարչապետներ կը նկատուի, Մ. Բէռէ, Բուրժուա, Վիվիանի, Պրիան և Ժօնարտ։

Մ. Բէռէ յայտարարած է իմբագիրներու, թէ իրեն համար անկարելի է ընդունիլ նախարարապետութեան պաշտօնը, համաժողովի նախընթացին, ոչ-չահեան անկարելի կը նկատէ կարենալ ուսումնասիրել այն հարցերը. որոնք նիւթ պիտի կազմեն յիշեալ համաժողովին։

Փրանս. մամուլին մէկ մասը այժ կուսակ հանրապետութեան նախկին նախագահ Մ. Բուրժուազրէի թեկնածութեան, և իրրեւ արտ. գործոց նախարար՝ կը յիշատակեն Հռովմի փրանս. դեսպանին անունը։ Ուրիշ տեղեկութիւններու համեմատ Մ. Բուրժուազրէի թեկնածութիւնը դուրս ձգուած է, որուան ըլլալով որ ան անհամաձայն է հանրապետութեան արդի նախագահ Մ. Միլըրանի հետ, հատուցմանց խնդիրներուն վրայ։

«Էքօ տը Բարի» ալ կը յայտնէ թէ, Մ. Պրիան պիտի ընդունի արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնը, Պէրհօլտ պիտի պահէ նախարարութեան ընդհանուր քարտուղարի պաշտօնը։

Նախարարական տագնապի մասին վերջին տեղեկութիւնները կը հաղորդեն թէ Մ. Բէրէ ընդունած է կազմել գահլիճը, Մ. Պրիանը ունենալով իրեւ արտ. գործոց նախարար և մասնակցութեամբ Մ. Բուրժուազէի, Ժօնարի, Տումէրկի և Լասէռի։

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ ՑԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

Փրանսայի մէջ նախարարական տագնապին և նոր գահլիճի կազմութեան հետեւանքով, Դաշնակիցներու Համաժողովը, կը կրէ «Թայմզ» յետաձգուած է աւելի վերջի։

ՖՐԱՆՍ ՆՈՐ ԳԱՀԼԻՃԸ

Բարիզէն հասած հեռագիրներ կ'ծանուցանեն թէ, Մ. Պրիան ընդունած է կազմել Ֆրանսական նոր գահլիճը։

ԼԷՆԻՆ ԾԱՆՐԱՊԷՆ ՀԻՒԱՆԴ

Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ տովիէթներու հռչակաւոր թիկնաւորը՝ Լէնին, ծանրապէս հիւանդ է։ Ճակատագրական վերջաւորութեան մը կսպասուի։

ԿՈՒՆԱՐԻՈ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՑ

Հելլէն պատերազմական նախարար Մ. Կունարիս առջի իրիկուն վերադարձած է Աթէնք դէպի Մակեդոնիա և Թրակիա իր ճամբորդութենէն, ուր Հելլէն զօրքերուն հրամայած է Մարշալ Սարայի հրամանատարութեան տակ։ Նախարարաց խորհուրդը պիտի գումարուի ընդհանուր կառավարիչներ և քաղաքապետներ նշանակելու համար։ Նախարարաց խորհուրդը նոյն նիստին մէջ պիտի ջրգի պաշտօնեաներու օրինագծին մէջ բերուելիք փոփոխութեամբ որ պիտի ներկայացուի Երեսփոխանական Ժողովին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Գերման մամուլը Ֆրանսայի նախարարական տագնապը կը նկատէն իբրեւ արդիւնքը՝ Ֆրանսացի քաղաքագէտներու կողմէ կատարուած սխալին, որով հանրութիւնը կը ջանային համոզել վէրսայլի դաշնագիրը կէտ առ կէտ գործադրել տալու կարելիութեան վրայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Աթէնքի պաշտօնական չրջանակները ուչի ուչով կը հետեւին Ֆրանսայի նախարարական տագնապին առած երեւոյթին, մեծ կարեւորութիւն մը վերագրելով առաջ, Հելլէն խնդրին առնելիք նոր ընթացքին հետեւանքով։

ՊՕԼՍՈՅ ՀԵԼԼԷՆ Բ. ԳՕՄԻՍԷՐԸ

Կը հերքուի Մ. Սաքելլատօրուլօի պոլսոյ Հելլէն Բ. Գօմիսէր անուանուած ըլլալուն լուրը։ Մ. Սաքելլատօրուլօ պիտի ստանձնէ քարտուղարութեան պաշտօնը Մ. Գալթաճիսի, չատ անգամներ դիմում ըրած էր ընդունելու սոյն պաշտօնը, սակայն մինչեւ ցարդ, ուէ վերջնական պատասխան չէ տուած այս մասին։

ՔԱՅԶԷՐԸ ԱԶԱՏ ԹՈՂՈՒԱԾ

Բարիզէն ստացուած հեռագիրներու համաձայն, Հելանտայի վարչապետը դէպի Ամերօնկէն իր վերջին ճամբորդութեան միջոցին, Քայզերին և որդւոյն յայտարարած է թէ ազատ են Հելանտայէ մեկնելու։ Բարիզի մէջ հատարակուղ ամերիկեան քերթերը կը հաղորդեն թէ, Բրուտիոյ մէջ մեծ դատարկութիւններ տեղի կունենան ի նպաստ Հօենձօլէռններու ընտանիքին վերադարձին։

ՍՈՎԻԷԹԱԿԱՆ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Մոսկուայէն հասած հեռագրի մը համաձայն, Սովիէթներու Ցրդ համաժողովը որոշած է անմիջական զօրացրումը կարմիր բանակի մեկ մասին։ Լէնին յայտարարած է թէ Քշնամութիւններու առկախումը պատերազմի վերջացումը չի նշանակեր, այլ դադարի ժամանակ մը կարենալ կազմակերպելու համար ապագայ պատերազմներու և համաշխարհային յեղափոխութեան համար։

ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ

ZENITH

ԱՇԽԱՐՀԻ ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ՎԱՀԱՆ ՋՄՇԻՒՆԱԿԻՍԵԱՆ

ՇՈՒՐԱՀ ՊԷՅԷՍՔԷՆԻ ԹԻՒ 13 15

ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ ԶԷՆԻԹ

Զէնիթը այն ժամացոյցն է որ բազմաթիւ մէտալներէ զատ արժանացած է նաեւ Արտաքոյ Մրցման աստիճանին

կը ծախուի Շուրա Պէյէսքէնի թիւ 13 եւ 15

ՎԱՀԱՆ ՋՄՇԻՒՆԱԿԻՍԵԱՆ վաճառատունը

Հոն պիտի գտնէք Զէնիթէն զատ ճոխ պէսպիսութիւն մը ոսկիէ և արծաթէ ապարանջանաւոր ժամացոյցներու նոյնպէս կանանց և արանց համար գրպանի ոսկիէ, արծաթէ և նիքէլէ կազդուրման նուէրքու

ՅԱՐՄԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

Եւրոպական դարմանատուն

Ծննդամիզական, մորթային, գաղղիական ախտի, եւ կաճացի հիւանդութեանց մասնագէտ

Բժիշկ

ՏՔԹ ՍՈԿՐԱՏ ԼՈՒԻԶԻՏԻՍԻ

ԳԱՍԱՊ ՕՂԼՈՒ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 6

(Մթերքինկ գլխաւի եռեւի կողմը)

երկար ժամանակ վարժուելիւն եւ փորձառութիւն ձեռք բերած է Բարիզի St. Louis, Necker et Broca հիւանդանոցներուն մէջ։

Կ'ստանձնէ դարմանումը նոր կամ հինցած ջերմամիզութեան, ամորձիքի հիւանդութեանց, կակուղ եւ կարծր քաղցկեղի (շանգր) մորթային հիւանդութեանց եւն. եւն.։

Գաղղիական ախտի դարմանումը կը կատարէ Բրօֆէսէօր էրլիխի 606ով եւ 914ով ելեքտրաբուժութիւն եւ մասաժ վիպրաթուար։ Քաղցկեղի արագ բուժում.

Ծննդագործելու անկարողութեան, սերմնահոսութեան դէմ ազդու եւ ապահով դարման։ Վասէրմանի մէթոտով քննութիւն սիֆիլիգի ախտաճանաչութեան համար։ Ելեքտրական կատարելագործեալ հաստատութիւն եւ Ֆրանս. ու Ռուս. մէթոտներու կիրարկութիւն։

Ընդունելութեան ժամեր.— Այրերը կ'ընդունուին կ. ա. ժամը 9էն 11. և կ. ե. 3էն 6։ Իսկ կիները 11էն 12 կ. ա. եւ կամ ժամադրութեամբ։

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԻ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ

Ճրագալոյցի երեկոյ

սկզբ. ժամերգ.	ի ժամ	3
« Ս. Պատարագի	«	4.30
Ս. Ծննդեան առաւօտ		
սկզբ. ժամերգ.	ի ժամ	6
« Ս. Պատարագի	«	9.30
« Միւռոնթափի արարողութ.		11

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՀԱՑ ՁԱՅՆ

Տէր և Տնօրէն.— Ս. ԿԷՊԷՆԼԵԱՆ

Բաժնեգին տարեկան 800

Հասցէ փոստարկղ 26 Աւանոս

Ա Զ Դ

Կառավարատան և դատարանական սրահին մէջ եւրոպական լոյսի հաստատումը աճուրդի դրուած ըլլալով մասնակցիլ փափաքողները պէտք է դիմում ընեն գոց պահարաններով։

Պահանջուած երաշխաւորութիւնն է (1000) տրամի, որ պէտք է յանձնուի Իզմիրի գանձան անուսկին։

Աճուրդը տեղի պիտի ունենայ 11)24 Յունուար 1921 երկուշաբթի օր ս. ա. ւօտեան ճիշտ ժամը 11ին Իզմիրի Հելլէն Բ. Քօմիսէրութեան հանրային գործոց գրասենեակներուն մէջ, Գալըքըրհօղլու փղ. թիւ 10, ուր կրնան դիմել փափաքողները պայմաններու ևայլնի մասին տեղեկութիւններ ստանալու համար։

Հ. Բ ՔՕՄԻՍԷՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

(Կնէ)

ՀԵԼԼԷՆ Ա.ՋԳ. ՇՈՓԵՆՍ. ԸՆԿ.

ԿՈՄԱՄՍԵԱՆ ԵՐԹԱԽԿԱ

ՊՕԼԻՍ-ԻԶՄԻՐ-ԲՒՐՍ-ՄԱՐՍԷԼ

Քանանեանէ «ՔՈՒԹՐՈՒՄ» կը մեկնի հինգշաբթի 13)26 Յունուար ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼԻ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 14)27 Յունուար ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 16)29 Յունուար ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 21 Յունուար ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 22)5 Փետրուար ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 4)17 Փետրուար ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի շաբաթ 5)18 Փետրուար ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 12)25 Փետրուար ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 18 Մարտ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 19 Մարտ ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 25 Մարտ ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 26 Մարտ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 1 Ապրիլ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի շաբաթ 2 Ապրիլ ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 9 Ապրիլ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 15 Ապրիլ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 16 Ապրիլ ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 22 Ապրիլ ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 23 Ապրիլ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 29 Ապրիլ ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի շաբաթ 30 Ապրիլ ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 7 Մայիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 13 Մայիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 14 Մայիս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 20 Մայիս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 21 Մայիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 27 Մայիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 28 Մայիս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 3 Յունիս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 4 Յունիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 10 Յունիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 11 Յունիս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 17 Յունիս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 18 Յունիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 24 Յունիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 25 Յունիս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 1 Յուլիս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 2 Յուլիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 8 Յուլիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 9 Յուլիս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 15 Յուլիս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 16 Յուլիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 22 Յուլիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 23 Յուլիս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 29 Յուլիս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 30 Յուլիս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 5 Օգոստոս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 6 Օգոստոս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 12 Օգոստոս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 13 Օգոստոս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 19 Օգոստոս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 20 Օգոստոս ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 26 Օգոստոս ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 27 Օգոստոս ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 2 Սեպտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 3 Սեպտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 9 Սեպտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 10 Սեպտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 16 Սեպտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 17 Սեպտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 23 Սեպտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 24 Սեպտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 30 Սեպտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 1 Հոկտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 7 Հոկտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 8 Հոկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 14 Հոկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 15 Հոկտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 21 Հոկտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 22 Հոկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 28 Հոկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 29 Հոկտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 4 Նոյեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 5 Նոյեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 11 Նոյեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 12 Նոյեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 18 Նոյեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 19 Նոյեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 25 Նոյեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 26 Նոյեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 2 Դեկտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 3 Դեկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 9 Դեկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 10 Դեկտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 16 Դեկտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 17 Դեկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 23 Դեկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 24 Դեկտեմբեր ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 30 Դեկտեմբեր ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 31 Դեկտեմբեր ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 6 Յունուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 7 Յունուար 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 13 Յունուար 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 14 Յունուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 20 Յունուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 21 Յունուար 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 27 Յունուար 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 28 Յունուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 3 Փետրուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 4 Փետրուար 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 10 Փետրուար 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 11 Փետրուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 17 Փետրուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 18 Փետրուար 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 24 Փետրուար 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 25 Փետրուար 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 3 Մարտ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 4 Մարտ 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 10 Մարտ 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 11 Մարտ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 17 Մարտ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 18 Մարտ 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 24 Մարտ 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 25 Մարտ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 31 Մարտ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 1 Ապրիլ 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 7 Ապրիլ 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 8 Ապրիլ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 14 Ապրիլ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 15 Ապրիլ 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 21 Ապրիլ 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 22 Ապրիլ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 28 Ապրիլ 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 29 Ապրիլ 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 5 Մայիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 6 Մայիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 12 Մայիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 13 Մայիս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 19 Մայիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 20 Մայիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 26 Մայիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 27 Մայիս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 2 Յունիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 3 Յունիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 9 Յունիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 10 Յունիս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 16 Յունիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 17 Յունիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 23 Յունիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 24 Յունիս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 30 Յունիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 1 Յուլիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 7 Յուլիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 8 Յուլիս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 14 Յուլիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 15 Յուլիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 21 Յուլիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 22 Յուլիս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 28 Յուլիս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 29 Յուլիս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 4 Օգոստոս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 5 Օգոստոս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 11 Օգոստոս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 12 Օգոստոս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 18 Օգոստոս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 19 Օգոստոս 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 25 Օգոստոս 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 26 Օգոստոս 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՄԱՐՍԷԼ

Ընդունելութիւն կ'ընէ ուրբաթ 1 Սեպտեմբեր 1922 ուղղակի վրկէն ելլալով։

ՏՈՒՏԻՄ

Կը մեկնի շաբաթ 2 Սեպտեմբեր 1922 ժամը 4ին։

ՊՕԼԻՍ ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կը մեկնի ուրբաթ 8 Սեպտեմբեր 1922 ժամը 4ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կը մեկնի շաբաթ 9 Սեպ

ԲՅԼԵՔ ԳԵՆՈՒԱ (17)

ԱԴԼԱՆԴԻՏ

Դ. Մ Ա Ս

ԴԷՊԻ 25.ՐԴ ԱՍՏԻՃԱՆԸ

— Կը տեսնէ՞ք, կ'ըսէր հինգ, տասն հինգ օր վերջ, հարիւրապետ Մօրհանճ, թէ դուք ամէնէն ապիլի ծանօթ էք. Սահարաի հին ճամբաներուն մասին, ինչ որ չէիք ուզեր ցոյց տալ, քանի որ կիտէք երկու Թատէքքաներու գոյութիւնը. Բայց, այդ երկու քաղաքներէն այն, որու մասին կը խօսէիք ինձ քիչ մը առաջ, իպն-Պաթութահի Թատէքքան է, որ այն պատմագրին կողմէ նկատուած է Թաւրէն 70 օր հեռու, և զոր Շերմէր շատ իրաւամբ ցոյց կուտայ Աւուէլմմիքէի անծանօթ երկրին մէջ. Ուրիշ Թատէքքաէն է որ կանցնէին, 19րդ գարուն, Սմռէթ կարավանները, ուրկէ ամէն տարի կը կատարէին ուղիպատոսի ճամբորդութիւնը։

Ահա Թատէքքաս՝ ինձի. և միւսը, ուղղակի մայրաքաղաքը, իսկ ի լրումի կողմէ ցոյց տրուած է Ուրակրէն քանի օր դէպի հարաւ, իսկ էլ Գէօրիի կողմէ երեսուն օր, և զոր կը կոչէ Թատէքքաս Ու ահաւասիկ դէպի այդ Թատէքքան է որ կուզուիմ հոս։ Այս Թատէքքան է որ, պէտք է ճանչնալ ի, Սուքի ապրակոնդուն մէջ էր Սուքէն էր որ կանցնէր առևտրական ճամբան, որ Ցրպ դարուն, Թունուզիան Ձեթիար կը կապէր Պաւրրումի մէջ կազմուած Նիժէրի ծոցին։ Այս հնադարեան ճանապարհը արժեցնելու և գործունէութեան մէջ դնելու կարիլութիւնը ուսումնասիրելու համար, նախապատրաստութիւնները ինձի յանձնեցին այն պաշտօնը, որ զիս ձեր ընկերակիցը ընելու բազդին կ'արժանացնէ։

— Ինտարակոյա, պատրանաթափթիթ ննիւ պիտի ունենաք, մրմնջեցի Ամէն ինչ պուշակել կուտայ ինձի թէ, այս ճանապարհին այսօր նպատակորելիք առևտուրը չատ աննշան չան է։

— Պիտի տեսնենք հարկաւ, պատասխանեց հանդարտօրէն։

Այնպէս կը խօսակցէինք եզերելով միագոյն տեսիլ մը։ Ապային ընդարձակ տարածութիւնը, ժժգոյն կապոյտով մը կը փայլփլար ծագող արեւին տակ։ Մեր հինգ ուղտերուն քայլերը անոր վրայ կը նետէին իրենց շարժուն ստուերները, ապրի գոյ կապոյտ գոյնով մը երեսին, այս միալնութեանց միակ բնակիչը եղող թռչուն մը, տեսակ մը անորոշ երկայնակատ ճայ, կը թռչկռար և կը ստուռներ օդին մէջ, կարծես թէ մի կախուած, ու մեր անցնելէն յետոյ դարձեալ կիջնէր վար։

Ես առջեւէն կը թռչէի, ուղեցոյցին ուշադիր Մօրհանճ հոսեէս կուգար իր խոշոր սպիտակ պօբնուին մէջ փաթաթած և սիրահիներս ուղիղ չեչէն գլուխը, վիրէն կախուած ձեր մակ ու սեւ խոշոր հատիկներով համբրիչը որուն ծայրը կը գտնուէր խաչ մը, իրապէս կը ներկայացնէր կարմիրնալ Լավիժերիի սպիտակ հայրերուն կատարեալ մէկ տիպարը։

Թէմասինինի մէջ երկու օր դադար առնելէ վերջ, Քաղուցինք Ձլաթբրսի հոսեւան ճամբան, դառնալու համար դէպի հարաւ արեւմուտք։ Գետիւնը ունեցած եմ Ցուբրօէն առաջ նշանակելու կարեւորութիւնը Թէմասինիի. որ կարաւաններու անցքին երկրաչափական կէտն է, և ցոյց տալու այն տեղը ուր հարիւրապետ Բէն ամրոց մը կառոյց Ֆէզզանէն և Թրիպոլիէն Թունք տանող ճամբաներուն հանդիպման կէտին վրայ, Թէմասինին տեղեկութեանց աքանչելի դիւանի մը ապագայ վայրն է։ Այդ օրերուն մեր Մնուսի թշնամիներուն բնաթացքին մասին հաւաքած տեղեկութիւններս կարեւոր եղան։ Կը նշանակէի նաև այն ամրողջական արշաւախումբը որով քննութեան ձեռնարկելս տեսաւ Մօրհանճ։

Այս երկու օրը անցուց խոսակցելով ծերուկ խափչիկ պահապանին հետ այն թիւրպէկին որ իր գաճաքարէ կափուլին տակ կը պահէ պատշաճելի Սիոն-Մաւսի հնացարդները։ կը ցաւիմ որ այդ խոսակցութիւնն հիմա կը խուսափի մտքէս Բայց խափչիկին հիացիկ ապշութենէն հասկցայ թէ որքան անտեղեակ էի ես անհուն Սահարային պաղտնիքներուն, որոնք այնքան ընտանի կերեւէին ընկերոջս։

Դուն սր, ամէն քանի հակառակ, մասնաւոր հակում մը ունիս Հարաւի իրողութիւններուն համար. եթէ կուզես գաղափար մը կազմել այն արտասովոր ինքնատպութեան մասին, զոր Մօրհանճ կը բերէր այդ անխորհուրդ արշաւանքին մէջ, մտիկ ըրէ։ Միշտ ամէն քանի մը հարիւր քիլոմէթր հեռու Մեծ Աւազակոյտի հոդամասին մէջտեղերն էր, վեցօրեայ անլրջի ու ահռելի ճամբան վրայ։ Դուն երկու օր կը մնար մեզի հասնելու համար առաջին հորիզոնն և գիտես որ այդ հորիզոնը, ինչպէս կը գրէր Ցլաթբրս իր կնոջ, «պէտք է ժամերով աչխատիլ ջուրը երեւան հանելու, և տոքդոց ու կինդանիներուն խմցնելու համար»։

(Շարունակելի)

ԼՕՆԺԻՆ

Ամենէ ճշդապահ եւ ամենէ տոկուն դողոր ժամագոյցներուն, ընդհանրացած եւ հռչակ հանած Անգլիոյ, Գրանսայի, Աւստրիկայի եւ Իտալիոյ մէջ։ Շահած է տասնեակ մեծագիներէ գաս

7 ԱՒՏԱԶՆԱԿԱՐԳ ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԻԶՄԻՐԻ, ՈՐՇԻՊԵԼԱԴՈՍԻ, ԳՕՆԻԱԻ ԵՒ ԿԻԼԿԻՍԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ

2 ԻԶՄԻՐ ՁՈՒԱՆԱ ՊԷՏԵՍՊՈՒԷՆ 21

ՄԻՀՐԱՆ ՌՈՒՄԵԱՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փ. — Էէրէր

Լօնտօն	585
Նիւ—Եօրք	63 1)2
Բարիզ	9 21/40
Հռոմ	5 18/40
Ամստէրտամ	)40
Պերլին	91 1)2)40
Վիէննա	
Ժընեւ	51 22)40

Թղթադրամ

Անգլ. ոսկի	584
Տօլար	150
Ֆրանք	9 25/40
Լիր Իտալ.	5 20/40
Տրախմի	11 25/30
Լէյ	2 /40
Րուպլի	156
Մարք	2 11/40
Ռուբօն	12 /40
Ոսկի	618
Նաբոլէոն ոսկի	535

Կ. Ս. ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ

ԱԼԻՒՐԻ ԵՒ ՆՊԱՐԵԼԷՆԱՑ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՒՈՒՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԴԻՄԱՑ

ՆՐՐ ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Ներկայ օրերու հիւրասիրութեան անհրաժեշտ առաջնակարգ, «Մարի Պրիզար» և «Քահանիլէ» գործարաններու լիմոնիներէն

Մէնթա, Մատասքինօ, քրքաօ, Շարթրէօզ, Աբրիքօթ, Չերրի, Քիւրասաօ, Անիզէթ, Քիւմմէլ, Ֆրամպուազ

Հեալլն, հեալլն, հեալլն։

Հիլլենական ու գաղղիական քօնեակագներ իտալական գինիներ, գերմանական գարեջուր, «Վէօվ Ամիօ» մարքա չամբանիա։

Ընտիր ապրանք,

Գիւրամատչելի գին։

Հայկ. բանակին հրամանատարներ. Լրագրաւաքիւ ու անկարող էին Անոնք առաջնոյ զինուորական կրթութիւն առած էին, դասագրքին ու Ռուս զինուորական աւանդութեան գերի. Նեղն էին և Արեւմուտքի ճակատին վրայ փորձառութիւն ունեցող օտար բանակներուն թիկնդրութենէն անոնք միայն կը պատասխանէին «Ռուսերը այսպէս չէին ըներ»

Վերջապէս երկրին տնտեսական մոռնոպիլ կացութեան պատճառաւ, կառավարութիւնը չի կրցաւ մինչև 1920ի գարնան մեծ քանակ մարդիկ զէնքի տակ կանչել մարզելու համար և նոյն իսկ այդ միջոցին պէտք տեսնուեցաւ չատ մը կարգեր զօրակոչը յետաձգել, մինչեւ որ հանձքին քազաքը վերջանայ. հանկառակ պարագային անկարելի պիտի ըլլար զանոնք կերակրել Այս ժամանակամիջոցին կար սակայն բանակ մը որ ահմանապահ կը պաշտպաներ, որ շարունակական պատերազմի մէջ էր այս կամ այն թշնամւոյն դէմ ու անհատական դանդաղութիւնով և անյարմար միջոցներով կը փոխագրուէր ուր որ նոր վտանգ մը կ'սպառնար։

Այսպէս նոյնիսկ այն խումբերը որ ամիսներ առաջ զէնքի տակ կոչուած էին, առիթը չէին ունեցար կանոնաւորաբար մարզուելու և երբ քաղաքական չարձակումը սկսաւ, ժողովուրդը զէնքի տակ կոչուեցաւ, և բանակը, իր անփորձ հրամանատարներով, լիցուեցաւ անվարժ զինուորներով։ Քանի մը պարտութիւններ միայն բանական էին բանակը անկազմակերպ ամբոխի մը վերածելու աստիճան վստահութեան, միաբանութեան և կորպսպահութեան։ Պէտք է խոստովանիլ թէ ուր որ մարդիկ փորձառու և լաւ առաջնորդուած էին, քաջութեամբ պատերազմեցան։ Իկտիրի պաշտպանումը և Սարտարապատի հերկաթուղին թուրքերուն հակայարձակումը կը ցուցնին թէ Հայ բանակը ի՛նչ կրնար ընել եթէ ամենափոք առիթը ունենար։

Երեւանի Հանրապետութեան հաստատուելէն ի վեր, կառավարութեան քազաքականութիւնը համակիր եղած է համաձայնականութեան։ Երբ Ռուսիա կապրէր, Հայաստանի կազմակերպութիւնը ազատագրմամբ եղաւ։ Բայց երբ Ռուսիա քայքայուեցաւ և Հայկ. Հանրապետութիւն մը կազմուեցաւ Անգրովկասի մէջ՝ այն ատեն հրաչակուեցաւ Ազգային Միացեալ Հայաստան մը, և նոյն իսկ թուրք գաղթերին սեորագրման յապաղումը, Հայկ. կառավարութեան Համաձայնականութեան վրայ ունեցած հաւատքը չի խախտեցուր

Թէև կառավարութեան քաղաքականութիւնը միշտ համակիր եղած է դաշնակցութեան, սակայն գործերու կարգադրման յապաղումը, Ռուս համակրանքի հոսանքին ձուլուիլան պատճառ եղաւ։ Հայաստանի մէջ Հայ պոլշեվիկութիւնը անոչչան էր Բայց միեւնոյն ժամանակ Ռուսիոյ հանդէպ անոնք ունին անկեղծ երախտագիտութեան զգացում մը, որովհետեւ Ռուսերը պաշտպանեցին ուռատահայերը և Թոյլ տուին որ անոնք յառաջանան, մինչ տաճկահայը կողոպտուեցան ու հալածուեցան։ Մինչ համաձայնութեան կողմէ օգնութեան ամեն յոյս փարատեցաւ, աչքերը դէպի Ռուսիա դարձան։ Անցեալին մէջ Ռուսիա միւս բոլոր տէրութիւններէն աւելի օգնած է Հայոց, կրսեն Հայերը, ներկայ ըէժիմին ազէտներր անցաւոր են, ուշ կամ կանուխ Ռուսիա պիտի վերակենդանանայ, լաւագոյն չէ՞ որ անոր պաշտպանութիւնը ստանանք և իր ապագայ վերականգնումին մասնակից ըլլանք, քան անկախութեան այս տարօրինակ ճամբորդութիւնը խոպոպել որը միայն մեզի կուտայ փճանալու ազատութիւն։

Պատճառաբանութիւնը անպատասխանելի է. և Համաձայնականներէ ոչ մին կրնայ Հայերը այսպէս գործելնուն համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՂԶԱՒԱՆՋԸ

(ՔՆՆԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ)

ՄՈՒՇԵՂ ԱՐՔԵՊԻՍԿՊ.ՍԷ

Կ'ամփոփուի 5 մասերու և կ'պարունակէ Ա. Պատմութեան Քանուածրումը, Բ. Արիւնի համբուն վրայ, Գ.Ներքին պատասխանատուութիւններ, Դ. Վաղուան համար, Ե. Հայաստանի Քաղաքական Ապագան։

Գողափար մը տալու համար թէ որքան չահեկան հատոր մըն է և արժանի ամեն հայու լուրջ ուշադրութեան, Գ. մասի ցանկ նիւթոցէն կը քաղենք հետեւեալ գլուխները, 1. Իթիհատ Դաչնակցական եղբայրակցութիւնը. Օսմ. Սահմանադրութենէն առաջ և 2. Ծեսոյ. 3. Դաչնակցական խաղերը կամաւորական շարժումին մէջ, 4. Հայ քաղաքական կազմակերպութիւնները, և այլն։

Գին 100 ղր.

ԱԶԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ

990 998 Ոսկիներէն Ը. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ Մէ-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ARMENISCHE AGENTUR

ՎԻԵՆՆԱ

Հոգ՝ ՋԱՐԵՀ ԳԱՐԳԱՐԻԼԵԱՆ

WIEN VIII. Florianigrsse 36

Կ'գբաղի ամեն տեսակ հայթայթումով ՆԵՐԱՇՈՒՄ եւ ԱՐՏԱՇՈՒՄ. Տեղեքիւններ՝ և հոս դիմող ազգայիններու ամեն կարգի դիւրութիւններու

Դիմել եւ Համոզուիլ